

Sygn. akt III C 15/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2021 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, III Wydział Cywilny, w składzie następującym:

Przewodniczący:	Asesor sądowy Alicja Przybylska
Protokolant:	Sekretarz sądowy Wioleta Fortuna

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2021 r. w Szczecinie

na rozprawie sprawy

z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

przeciwko **B. S.**

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na rzecz pozwanej B. S. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt III C 15/19

UZASADNIENIE

Dnia 25 października 2018 roku powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wniosła pozew przeciwko B. S. o zapłatę kwoty 4.900,74 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powódka wniosła także o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania pozwu wskazano, że działając na podstawie art. 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku – Prawo energetyczne, przeprowadzono kontrolę legalności poboru energii elektrycznej w mieszkaniu pozwanej, pod adresem: S., ul. (...). W toku przeprowadzonej kontroli stwierdzono nielegalny pobór energii elektrycznej i sporządzono protokół kontroli. Na jego podstawie oraz obowiązującej w dacie obciążenia pozwanej taryfy energii elektrycznej zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, powódka obciążyła pozwaną wyliczoną kwotą rachunku za opłatę ryczałtową z tytułu nielegalnego poboru energii elektrycznej. Zgodnie z treścią art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku – Prawo energetyczne, w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii, przedsiębiorstwo może pobierać od odbiorcy, a w przypadku gry pobór paliw lub energii nastąpił bez zawarcia umowy, może pobierać od osoby lub osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię opłatę w wysokości określonej w taryfie, chyba że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności. Powódka wystawiła pozwanej rachunek nr (...) na kwotę 4.615,70 złotych z terminem płatności na dzień 6 grudnia 2017 roku. Dodatkowo powódka obciążyła pozwaną kwotą skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie w wysokości 285,04 złotych.

Postanowieniem Referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 20 grudnia 2018 roku sprawę przekazano do rozpoznania tutejszemu sądowi.

W piśmie procesowym z dnia 17 maja 2019 roku pełnomocnik powódki podtrzymał powództwo w całości.

W dniu 13 lipca 2019 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zgodnie z żądaniem pozwu (sygn. akt III C 15/19).

Pozwana złożyła pismo, w którym wyraziła wolę zaskarżenia nakazu zapłaty, wnosząc jednocześnie o zwolnienie jej od kosztów sądowych oraz o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Postanowieniem z dnia 11 października 2019 roku Sąd zwolnił pozwaną B. S. od kosztów sądowych w całości oraz ustanowił dla niej adwokata z urzędu. Pismem z dnia 7 września 2020 roku pełnomocnik pozwanej sprecyzował, iż zaskarża nakaz zapłaty w całości. Pozwana zgłosiła następujące zarzuty: nieistnienia roszczenia, ewentualnie braku udowodnienia istnienia roszczenia wskazanego w treści pozwu, błędnego oznaczenia wartości przedmiotu sporu, niewykazania podjęcia mediacji przez strony oraz braku legitymacji biernej pozwanej.

W uzasadnieniu wskazano, że powódka dostarczyła kopię protokołu oraz załączników o jakości uniemożliwiającej zapoznanie się z ich treścią, ponieważ wypełniony odręcznym pismem protokół oraz załączniki są w przeważającej części nieczytelne. Trzyletni okres nielegalnego poboru energii został przyjęty bez żadnej podstawy faktycznej, w sposób zupełnie dowolny i krzywdzący dla pozwanej. Powódka nie wykazała dochodzonego roszczenia w żadnej części. Podkreślono, że wbrew twierdzeniom pełnomocnika powódki, kontrola została przeprowadzona w dniu 14 listopada 2017 roku nielegalnie, albowiem upoważnienie do kontroli dla A. i S. P. obejmowało kontrolę instalacji u płatnika J. S., nie zaś B. S.. Skoro zatem kontrola została przeprowadzona bez stosownego upoważnienia, wszelkie późniejsze wyliczenia i ustalenia kwot są następczo wadliwe, wobec braku legalności samego działania kontrolerów. Stroną umowy z powódką był od 1994 roku nieżyjący już mąż pozwanej – J. S.. Powódka nie wykazała, aby z treści umowy wynikało, iż za zobowiązania z tytułu zawartej umowy dostawy energii elektrycznej pozwana odpowiada solidarnie ze zmarłym mężem. Powódka upatruje podstaw odpowiedzialności pozwanej w fakcie zamieszkiwania pod adresem, pod którym dokonano kontroli. Nie wykazano, że pozwana dokonała nielegalnego przyłączenia do instalacji doprowadzającej energię elektryczną, wywodząc to z faktu obecności pozwanej na miejscu przeprowadzania kontroli. Strona powodowa zupełnie dowolnie przyjęła, że pozwana posiada legitymację bierną w niniejszej sprawie.

W piśmie z dnia 3 i 9 listopada 2020 roku pełnomocnik powódki podtrzymał w całości dotychczasowe stanowisko w sprawie, wskazując, że przez nielegalne pobieranie energii należy rozumieć pobieranie jej bez zawarcia umowy, z całkowitym albo częściowym pominięciem układu pomiarowo – rozliczeniowego lub przez ingerencję w ten układ mającą wpływ na zafałszowanie pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowo – rozliczeniowy. W dalszej kolejności wskazał, że pozwana jest odbiorcą energii, wobec czego niezasadny jest zarzut braku legitymacji biernej. Pełnomocnik powódki złożył dowody z dokumentów i wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego do spraw energetyki i elektrotechniki na okoliczność poboru energii elektrycznej przez pozwaną z pominięciem układu pomiarowo-rozliczeniowego w dacie kontroli.

Na rozprawie w dniu 3 grudnia 2020 roku pełnomocnik pozwanej oświadczył, że kwestionuje jedynie legalność i prawidłowość przeprowadzonej kontroli. Podniósł, że pod protokołem kontroli podpisał się tylko jeden kontrolujący.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 listopada 2000 roku J. S. i B. S. zawarli z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w S. umowę nr (...) w sprawie sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług przesyłowych. Przedmiotem umowy było określenie praw i obowiązków stron związanych ze sprzedażą i zakupem energii elektrycznej i świadczeniem usług przesyłowych. Odbiorca zobowiązał się do odbioru i kupna energii elektrycznej dla gospodarstwa domowego przy ulicy (...) w S..

Dowód:

- umowa nr (...), k. 101-102.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. sporządziła Regulamin przeprowadzania kontroli układów pomiarowych, dotrzymania zawartych umów oraz prawidłowości rozliczeń przez przedstawicieli (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, który został zatwierdzony uchwałą nr 14/2007 Zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 4 lipca 2007 roku, następnie zmieniony uchwałą nr 212/2018 Zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 21 sierpnia 2019 roku.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. sporządziła Taryfę dla usług dystrybucji energii elektrycznej, która została zatwierdzona Decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 15 grudnia 2016 roku na okres od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku.

Dowód:

- Regulamin przeprowadzania kontroli układów pomiarowych, k. 107-110;

- decyzja z dnia 15 grudnia 2016 roku, k. 111

- taryfa, k. 112-114.

Dnia 13 listopada 2017 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr (...), zgodnie z którym na podstawie art. 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku – Prawo energetyczne upoważniła A. P. i S. P. do przeprowadzenia kontroli J. S., zamieszkałego przy ulicy (...) w S.. Przedmiotem kontroli było sprawdzenie prawidłowości eksploatacji i działania układu pomiarowo – rozliczeniowego energii elektrycznej, ustalenie czy miało miejsce pobieranie energii elektrycznej bez zawarcia umowy albo z częściowym lub całkowitym pominięciem układu pomiarowego, sprawdzenie dotrzymania warunków zawartej umowy.

Dowód:

- upoważnienie, k. 31.

W dniu 14 listopada 2017 roku A. P. i S. P. przeprowadzili kontrolę układu pomiarowo – rozliczeniowego energii elektrycznej w mieszkaniu przy ulicy (...) w S..

Tego samego dnia sporządzono protokół kontroli nr (...), w którym wskazano, że na podstawie upoważnienia do kontroli nr (...) z dnia 13 listopada 2017 roku przeprowadzono kontrolę u J. S., który zmarł, a obecnym odbiorcą jest B. S.. W protokole wskazano, że w wyniku przeprowadzonej kontroli wykryto nielegalny pobór energii elektrycznej, a jako kontrolowaną osobę wskazano B. S.. Tego samego dnia sporządzono schemat – ankietę nielegalnego poboru energii elektrycznej.

Sporządzono załącznik nr 1 do protokołu kontroli nr (...)/2017 roku z dnia 14 listopada 2017 roku. Załącznik uzupełniono o pieczętkę (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wraz z podpisem, wskazaniem miejscowości, daty oraz kwoty opłaty za nielegalnie pobraną energię elektryczną – 4.615,70 złotych.

Sporządzono załącznik nr 2 do protokołu kontroli nr (...)/2017 roku z dnia 14 listopada 2017 roku, w którym wskazano odbiorniki i moce urządzeń zainstalowanych w mieszkaniu.

Sporządzono nr rejestru kontroli nr (...) za okres od dnia 14 listopada 2015 roku do dnia 14 listopada 2017 roku.

W dniu 16 listopada 2017 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. sporządziła wyliczenie opłaty za nielegalny pobór energii elektrycznej oraz opłaty za czynności związane z wykryciem nielegalnego poboru

energii elektrycznej, stanowiący załącznik do protokołu kontroli nr (...) z dnia 14 listopada 2017 roku. Wartość energii elektrycznej i z tytułu opłat wyniosła kwotę 4.615,70 złotych.

Dowód:

- wyliczenie, k. 25;
- nr rejestru kontroli, k. 26;
- załącznik nr 1 do protokołu kontroli i kopia załącznika nr 1 do protokołu kontroli, k. 27, k 103 v.;
- protokół kontroli i kopia protokołu kontroli, k. 28, 103;
- załącznik nr 2 do protokołu kontroli i kopia załącznika nr 2 do protokołu kontroli, k. 30, k. 104;
- kopia i oryginał schematu, k. 33, 106.

W dniu 17 listopada 2017 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. sporządziła notę obciążeniową nr (...) z tytułu nielegalnego poboru energii elektrycznej, w której wskazano, że wartość takiego poboru i należnych opłat wyniosła łącznie kwotę 4.615,70 złotych.

Dowód:

- nota obciążeniowa, k. 34.

Pismem dna 8 stycznia 2018 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wezwała B. S. do zapłaty kwoty 4.615,70 złotych tytułem noty (...) wystawionej za nielegalny pobór energii elektrycznej, zakreślając termin płatności na dzień 22 stycznia 2018 roku.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty, k. 24.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawę prawną powództwa stanowił przepis art. 57 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne. Zgodnie z jego treścią w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii, przedsiębiorstwo energetyczne może: 1) pobierać od odbiorcy, a w przypadku, gdy pobór paliw lub energii nastąpił bez zawarcia umowy, może pobierać od osoby lub osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię opłatę w wysokości określonej w taryfie, chyba że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności albo 2) dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych (ust. 1). Należności z tytułu opłaty, o której mowa w ust. 1 pkt 1, stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu podlegają ściągnięciu w trybie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (ust. 2). W myśl art. 3 pkt 18 w/w ustawy nielegalne pobieranie paliw lub energii - to pobieranie paliw lub energii bez zawarcia umowy, z całkowitym albo częściowym pominięciem układu pomiarowo-rozliczeniowego lub poprzez ingerencję w ten układ mającą wpływ na zafałszowanie pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowo-rozliczeniowy. Cytowany przepis art. 57 ustawy Prawo energetyczne wskazuje na uprawnienia jakie przysługują przedsiębiorstwu energetycznemu w przypadku stwierdzenia nielegalnego poboru energii elektrycznej. Podmiot ten może żądać alternatywnie bądź uiszczenia opłaty obliczanej według obowiązującej taryfy bądź odszkodowania na zasadach ogólnych. W sprawie niniejszej powódka skorzystała z pierwszej z tych możliwości. Przy czym już w treści pozwu wyjaśniła, że wielkość dochodzonego roszczenia obliczyła zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne oraz obowiązującą w dacie

obciążenia pozwanej Taryfy energii elektrycznej zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w trybie art. 47 ust. 2 Prawo energetyczne.

Odpowiedzialność odbiorcy na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo energetyczne jest ukształtowana na zasadzie ryzyka. To strona pozwana winna zatem wykazać, że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą pozwany nie ponosi odpowiedzialności. Wskazać w tym miejscu należy na stanowisko wyrażone w wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 9 grudnia 2015 roku (I ACa 824/15), w tezie którego czytamy, iż istota odpowiedzialności za nielegalny pobór energii elektrycznej sprowadza się do tego, że odbiorca będzie odpowiadał za nielegalny pobór, bez względu na to, kto faktycznie pobrał nielegalnie energię, chyba że w toku postępowania wykaże, że wyłączną winę za zaistnienie nielegalnego poboru energii elektrycznej ponosi osoba, za którą odbiorca odpowiedzialności nie ponosi. Opłata za nielegalny pobór energii nie jest wynikiem dobrowolnego tolerowania przez dostawcę czynów niedozwolonych w zakresie kradzieży energii, manipulacji przy urządzeniach pomiarowych, czy też samowolnego podpięcia się do sieci, a i sam odbiorca nie dokonuje powyższych działań w celu ponoszenia później kosztu opłaty za nielegalny pobór. Opłata za nielegalny pobór energii nie legalizuje też wcześniejszych naruszeń prawa (pomimo zapłaty opłaty, sam czyn przestępny nadal podlegać będzie ściganiu), stanowi jedynie ryczałtową rekompensatę za pobraną energię, uszkodzenia sieci i urządzeń pomiarowych itp. Celem opłaty nie jest tylko prosty zwrot należności za dostarczoną energię, ale też ryczałtowa rekompensata za wszystkie poniesione szkody w związku z nielegalnym poborem. Opłata ta poprzez swoją wysokość pełni też rolę odstraszającą, mającą na celu poprzez swą dolegliwość i łatwiejszy sposób egzekucji (w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji) odstrzążyć od popełniania tego typu czynów. W wyroku z dnia 27 marca 2008 roku (sygn. akt II CSK 489/07) Sąd Najwyższy wskazał, że nielegalny pobór energii jest ustawowo definiowany, jako pobieranie energii bez zawarcia umowy lub niezgodnie z umową. Oznacza to, że czyn sprawcy, polegający na nielegalnym pobieraniu energii elektrycznej ustawodawca określił od strony przedmiotowej, wskazując te jego cechy, które decydują o jego bezprawności. Ustalenie nielegalnego poboru energii nie wymaga zatem badania winy sprawcy w znaczeniu subiektywnym. Jako ukształtowaną w orzecznictwie należy uznać też zasadę, iż przedsiębiorstwo energetyczne może obciążyć odbiorcę energii elektrycznej opłatami określonymi w art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku – Prawo energetyczne tylko wtedy, gdy taka energia została rzeczywiście pobrana (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2009 roku, III CZP 107/09, wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 11 lutego 2015 roku, sygn. akt III Ca 1017/14, wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 14 lipca 2010 roku, sygn. akt II Ca 448/10).

W niniejszej sprawie strony łączyła umowa z dnia 23 listopada 2000 roku o dostawę energii elektrycznej. Powódka roszczenie swoje wywodziła z faktu stwierdzenia w toku kontroli, przeprowadzonej w lokalu przy ul. (...), nielegalnego poboru energii elektrycznej odbywający się na jednej fazie. Kontrolujący mieli ustalić m.in., że brak było oplombowania zabezpieczenia przedlicznikowego, ponadto odbiorca samowolnie zabudował zabezpieczenie. Mając na uwadze zaprezentowane powyżej rozważania, uznać należało że przy prawidłowo przeprowadzonych czynnościach kontrolnych, ustalenia te pozwalałyby na przypisanie pozwanej odpowiedzialności na gruncie art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo energetyczne. Jak już bowiem wspomniano odpowiedzialność ta została ukształtowana na zasadzie ryzyka i to odbiorca winien się ekskulpować poprzez wykazanie, iż nielegalny pobór energii elektrycznej stanowił skutek działań od niego niezależnych. Przy czym strona pozwana w toku niniejszego postępowania nie podnosiła takich okoliczności, które uzasadniałyby twierdzenie, iż nielegalne pobieranie energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą pozwana nie ponosiła odpowiedzialności. Także w toku przeprowadzonej kontroli nie były wskazywane takie okoliczności. Strona pozwana nie kwestionowała przy tym prawidłowości dokonanego wyliczenia, powołując się na samą legalność przeprowadzenia kontroli przez powódkę, co w jej ocenie dyskredytowało poczynione przez kontrolujących ustalenia. Mając to na uwadze, Sąd na rozprawie w dniu 3 grudnia 2020 roku oddalił wniosek powódki o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, który miałby opierać się m.in. na dokumentach sporządzonych w toku kontroli w dniu 14 listopada 2017 roku, z przyczyn które zostaną szerzej omówione w dalszej części uzasadnienia. Przy czym w przypadku ustalenia prawidłowości przeprowadzonych czynności kontrolnych, dowód ten w ocenie Sądu również okazałby się zbędny. Pozwana nie kwestionowała bowiem – poza legalnością kontroli – innych okoliczności (w tym wysokości roszczenia powódki) i nie powoływała się na okoliczności, które miałyby wyłączać w danym przypadku odpowiedzialność pozwanej z uwagi na działanie osób trzecich.

Przechodząc do analizy przyczyn, dla których oddalono powództwo wskazać należy, iż zgodnie z art. 6 ust. 1 – 9 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku – Prawo energetyczne przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii przeprowadza kontrolę legalności pobierania paliw lub energii, kontrolę układów pomiarowo-rozliczeniowych, dotrzymania zawartych umów oraz prawidłowości rozliczeń, zwaną dalej "kontrolą". Kontrolę przeprowadzają osoby upoważnione przez przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1, zwane dalej "kontrolującymi". Kontrolujący doręcza kontrolowanemu lub osobie przez niego upoważnionej upoważnienie do przeprowadzenia kontroli oraz okazuje legitymację służbową. W razie nieobecności kontrolowanego lub osoby przez niego upoważnionej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli oraz legitymacja służbowa mogą być okazane innemu pracownikowi kontrolowanego, który może być uznany za osobę, o której mowa w art. 97 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny lub przywołanemu świadkowi. W takim przypadku upoważnienie doręcza się niezwłocznie kontrolowanemu, nie później jednak niż trzeciego dnia od dnia wszczęcia kontroli. Kontrolujący mają prawo: 1) wstępu na teren nieruchomości lub do pomieszczeń, gdzie jest przeprowadzana kontrola, o ile przepisy innych ustaw nie stanowią inaczej; 2) przeprowadzać, w ramach kontroli, niezbędne przeglądy urządzeń będących własnością przedsiębiorstwa energetycznego, wykonywać prace związane z ich eksploatacją lub naprawą oraz przeprowadzać ich badania i pomiary; 3) zbierać i zabezpieczać dowody dotyczące nielegalnego pobierania paliw lub energii, a także naruszania przez odbiorcę warunków używania układu pomiarowo-rozliczeniowego oraz warunków umowy zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym. Przebieg przeprowadzonej kontroli kontrolujący przedstawia w protokole kontroli. Protokół kontroli zawiera w szczególności: 1) wskazanie nazwy albo imienia i nazwiska oraz adresu kontrolowanego; 2) datę rozpoczęcia i zakończenia kontroli; 3) imię, nazwisko i stanowisko służbowe kontrolującego; 4) określenie przedmiotu i zakresu kontroli; 5) opis stanu faktycznego ustalonego w trakcie kontroli; 6) opis załączników; 7) informację o pouczeniu kontrolowanego o prawie zgłaszania zastrzeżeń do protokołu oraz o prawie odmowy podpisania protokołu. Materiał dowodowy zgromadzony w toku kontroli stanowi załącznik do protokołu kontroli. Minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób przeprowadzania kontroli, wzory protokołów kontroli i upoważnień do kontroli oraz wzór legitymacji, mając na uwadze sprawne przeprowadzanie kontroli. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 8, powinno określać w szczególności: 1) przedmiot kontroli; 2) szczegółowe uprawnienia kontrolujących; 3) tryb przeprowadzania kontroli.

W dniu 14 listopada 2017 roku pracownicy powódki przeprowadzili kontrolę legalności pobierania energii elektrycznej. Tego samego dnia sporządzony został protokół z kontroli, w którym stwierdzono, że wykryto nielegalny pobór energii elektrycznej.

Należy jednak zauważyć, iż upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr (...) z dnia 13 listopada 2017 roku (k. 31) zostało wystawione przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w P., a więc spółkę, która nie jest przedsiębiorstwem energetycznym, co stanowi naruszenie art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku – Prawo energetyczne. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. zajmuje się głównie naprawą oraz legalizacją liczników energii elektrycznej czynnej oraz sprawdzaniem liczników energii elektrycznej biernej, podczas gdy przedsiębiorstwem energetycznym wykonującym działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii jest (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.. W ocenie Sądu, spółka (...) nie była uprawniona do przeprowadzania kontroli legalności poboru energii elektrycznej i tym samym wystawienia upoważnienia do kontroli, skoro nie jest przedsiębiorstwem energetycznym, które spełnia warunki określone w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku – Prawo energetyczne. Uwypuklić należy, że na podstawie art. 6 ust. 2 Prawa energetycznego, kontrolę mogą przeprowadzić tylko osoby upoważnione przez przedsiębiorstwo energetyczne, o którym mowa w ust. 1. Brak upoważnienia wystawionego przez przedsiębiorstwo energetyczne skutkuje z kolei wadliwością przeprowadzonej kontroli. Ustalenia kontroli zawarte w protokole kontroli nie mogą zatem zdaniem Sądu stanowić podstawy do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, skoro dowód ten uzyskano z naruszeniem przywołanych powyżej norm. W przeciwnym razie, należałoby uznać, iż każdy – na podstawie upoważnienia wystawionego przez dowolną spółkę – może przeprowadzić kontrolę legalności poboru energii elektrycznej. Powyższą argumentację zdaje się potwierdzać wystąpienie pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli Departament (...), Skarbu Państwa i Prywatyzacji Nr ewidencyjny (...)/KGP, w którym wskazano, że kontrole legalności poboru energii elektrycznej dla E.

O. przeprowadzane były z naruszeniem art. 6 ust. 1 i 2 ustawy Prawo energetyczne poprzez wystawianie upoważnień do przeprowadzenia kontroli legalności poboru energii elektrycznej przez E. P. zamiast wystawienia ich przez E. O..

Kolejnego argumentu dostarcza fakt, iż rzeczony upoważnienie uprawniało A. P. i S. P. do przeprowadzenia kontroli u J. S. zamieszkałego przy ulicy (...) w S.. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na treść Rozporządzenia Ministra (...) w sprawie przeprowadzania kontroli przez przedsiębiorstwa energetyczne z dnia 15 grudnia 2016 roku, które w sposób szczegółowy określa sposób przeprowadzania przez przedsiębiorstwa energetyczne kontroli legalności pobierania paliw lub energii, kontroli układów pomiarowo-rozliczeniowych, dotrzymywania zawartych umów oraz prawidłowości rozliczeń. I tak, zgodnie z § 4 ust. 1 Rozporządzenia kontrolę przeprowadzają osoby upoważnione przez przedsiębiorstwo energetyczne, zwane dalej "kontrolującymi", w zespole liczącym co najmniej dwie osoby, na podstawie imiennego upoważnienia i legitymacji służbowej, wydanych przez to przedsiębiorstwo energetyczne. W myśl § 5 przedsiębiorstwo energetyczne, zlecając kontrolującym przeprowadzenie kontroli, ustala m.in. miejsce kontroli, ze wskazaniem nazwy lub imienia i nazwiska kontrolowanego lub miejsce kontroli, w przypadku gdy przedmiotem kontroli jest ustalenie, czy miało miejsce pobieranie paliw lub energii bez zawarcia umowy; termin przeprowadzenia kontroli; osoby upoważnione do przeprowadzania kontroli; przedmiot i zakres kontroli. Skoro więc (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. określiła w upoważnieniu, że kontrolą objęty jest J. S., to nawet gdyby przyjąć, że pełnomocnictwo zostało wystawione przez przedsiębiorstwo energetyczne, to i tak należy uznać, że czynności kontrolne nie mogły dotyczyć pozwanej. Jak wskazuje się w doktrynie, kluczowym elementem jest oznaczenie kontrolowanego (red. dr hab. M. C., r.pr. T. O., Prawo energetyczne. Ustawa o odnawialnych źródłach energii. Ustawa o rynku mocy. Ustawa o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Komentarz Art. 6, 2020), a uprawnienie przedsiębiorstwa energetycznego do przeprowadzenia kontroli bez ustalenia podmiotu kontrolowanego może prowadzić do nadużycia uprawnień wynikających z art. 6 Prawa energetycznego przez przedsiębiorstwo energetyczne (dr M. K., Prawo energetyczne. Komentarz, 2017). W konsekwencji za takie nadużycie należy uznać również przeprowadzenie kontroli w stosunku do osoby, której w ogóle nie dotyczy upoważnienie, o którym mowa w art. 6 ust. 2. (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. było upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nie w lokalu mieszkalnym przy ulicy (...) w S., a w stosunku do J. S. zamieszkałego przy ulicy (...) w S..

Zgodnie z art. 6 k.c. i art. 232 zd. 1 k.p.c., to na powódzie spoczywa ciężar udowodnienia, że zaistniała sytuacja, dająca się zaklasyfikować jako nielegalny pobór energii. Dla powstania odpowiedzialności po stronie pozwanej na podstawie art. 57 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku – Prawo energetyczne niezbędne było wykazanie, że energia została rzeczywiście pobrana przez pozwaną. Waler dowodowy protokołu kontroli był osłabiony wobec faktu, że został wystawiony przez nieuprawniony podmiot, zaś sama kontrola dotyczyła zupełnie innej osoby. Stanowiło to naruszenie art. 6 ust. 1 i 2 Prawa energetycznego i Rozporządzenia Ministra (...) w sprawie przeprowadzania kontroli przez przedsiębiorstwa energetyczne z dnia 15 grudnia 2016 roku stanowiących swoistą gwarancję dla osób kontrolowanych. Tym samym w ocenie Sądu przedłożony przez stronę powodową protokół kontroli z dnia 14 listopada 2017 roku nie może stanowić podstawy czynienia ustaleń odnośnie nielegalnego poboru energii elektrycznej przez pozwaną B. S..

Mając powyższe na uwadze, Sąd nie znalazł podstaw do obciążenia pozwanej jakąkolwiek odpowiedzialnością finansową względem powoda, w tym w oparciu o art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku – Prawo energetyczne.

W tym stanie rzeczy powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu) (§ 1). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (§ 3). Na koszty procesu złożyło się wynagrodzenie adwokata w wysokości 900 złotych (§ 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie). W sprawie niniejszej nie miały przy tym zastosowania przepisy Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb

Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu. Normy wynikającego z tego aktu prawnego stanowiłyby bowiem podstawę rozstrzygnięcia orzeczenia o kosztach procesu, w sytuacji w której koszty związane z działalnością adwokata ustanowionego z urzędu ponosiłby Skarb Państwa. Nie mają więc one zastosowania, w przypadku gdy w postępowaniu cywilnym sąd zasądza na stronę reprezentowaną przez adwokata z urzędu zwrot kosztów procesu obejmujący również wynagrodzenie pełnomocnika od strony przeciwnej. Sąd Sąd nie podwyższał także stawki wynagrodzenia o wysokość podatku Vat, jako że w przepisach Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie brak ku temu podstawy prawnej.

Sygn. akt III C 15/19

S., dnia 1 marca 2021 roku

ZARZĄDZENIE

1. odnotować;
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powódki.